

Ağa Laçınlı - 70

Bu il mayın 5-də mərhum şair, filoloq alim Ağa Laçınlının 70 illiyidir. Bu münasibətlə şair haqda xatirələrin yer aldığı kitab çapa hazırlanır. "525-ci qəzet" homin kitab üçün nəzərdə tutulan yazılardan birini - xalq şairi, millət vəkil Sabir Rüstəmxanlının "Ağa Laçınlı saflığı" yazısını oxucularına təqdim edirik.

1940-cı ildə anadan olan Ağa Laçınlı Maksim Qorki adına Moskva Ədəbiyyat İnstitutunun poeziya fakültəsini bitirib. "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetinin (indiki "Ədəbiyyat qəzeti") şeir şöbəsində çalışıb. Yazıçılar İttifaqı (Birliyi) Nətvəvan klubunun müdiri olub. 1970-ci ildən Bakı Dövlət Universitetində dərslər deyib. "Ümid" (Bakı, 1966), "Sakıtlıq" (Bakı, 1970), "Sırlı-soraqlı dağlar" (Bakı, 1971), "Torpağın gücü" (Bakı, 1973), "Ana duyğusu" (Bakı, 1976), "Aşırlımlar qarşısında" (Bakı, 1978), "Vaxt yetişəndə" (Bakı, 1980), "Sevgimizlə sevindirik" (1981), "Məşə noğməsi" (Bakı, 1985), "Gecə yuxusu" (Bakı, 1986), "Qorod tainstvenniy" (Moskva, 1987), "Homer" (Bakı, 1989 - elmi), "Alın yazımız" (Bakı, 1992), "Yapon şairindən seçmələr" (Bakı, 2006) kitablarının müəllifidir.

Ağa Laçınlı 2007-ci il noyabrın 25-də vəfat edib.

Ağa Laçınlı saflığı

hamisiyla uzun müddət yoldaşlıq, dostluq etmişdik.

"Ədəbiyyat və incəsənət" saho qəzeti olsa da, 1970-ci illərdə osl milli qəzet kimi çıxırdı; ədəbiyyat, kino, teatr, rossamlıq, heykəltəraşlıq, tətbiqi sənət, musiqiyə yanaşı, ölkənin mənəvi, mədəni həyatı, ictimai problemləri də sözdən və gözəndə yayınırdı.

Ədəbiyyat və mədəniyyət çox vaxt ictimai dardları deməyə bir vasitə olurdu. Yəni əslində o dövrün yeganə "məxalifət" qəzetini biz buraxırdıq. Tez-tez başımız ağrısa da (Məmməd Arazın taleyi bunun bir nümunəsidir!), işimizin əhəmiyyətini duyurdurdu. Qəzet təkcə ziyalı mühitində yayılırdı; kəndlərə də gedirdi və bəzi illərdə tirajı 80-90 minə çatırdı.

Ağa Laçınlı belə bir vaxtda gəlmişdi qəzətə və belə bir mühitə düşmüşdü.

Kənd üçün dərxdı və tez-tez kəndə zəng vururdu; telefonlar pis işləyirdi; "mama, mama!" deyib anasını səsləyərək, halını soruşanda, sözlə oziyləndə, hal-əhval tutanda, kəndin yenilikləriylə maraqlananda səsi otaqları götürürdü.

Elə Ağanın ilk şeirləri də şeirimizə tobiotın, dağların, el ruhunun, folklorun saf, qədim, qədim olduğu qədr də çağdaş həvəsini gətirmişdi.

Az sonra onun səsi Moskvadan, Qorki adına Ədəbiyyat İnstitutundan gəldi, orda qiyabı ədəbi təhsil aldı, Əziz Şəriflə, İbrahim Kəbirliylə dostlaşdı.

El ədəbiyyatına, xalq ruhuna bağlılıq ikimizi də folklorşünas elədi. Mən "Cəlil Məmmədquluzadə, "Mola Nəsrəddin" və folklor" mövzusunı aradırdam, o da bəyətalarını tədqiq edirdi. Əslində, dilinin bəyətətsiz vaxtı olmurdu.

Bu tədqiqatları onu alimlik kürsüsünə yüksəltdi; sonralar Bakı Dövlət Uni-

versitetində dərslər deməyə başladı.

Sevgisi də, evlənməsi də, uşaqlarının dünyaya gəlməsi də dünyanın olubmuş kimi xatirəmdirdi; həm də ona görə xatirəmdirdi ki, Ağa sevincini də, kədərini də yaxın yoldaşlarıyla bölüşməyi xoşlayırdı, özü də başqasına qarşı diqqətli və qayğıkeş idi.

Onunla bağlı xatirələrimin ən parlaq səhifələrindən biri başqa bir görkəmli şairimiz olan Hüseyn Kürdoğluylla birlikdə üçümüzün Laçın, Qubadlı və Zəngilanı gözdüyümüz günlərə bağlıdır.

Gönlük, ürayimizizin çağlar çağıydı, dünyanın dördi-qəmi də xoşbəxtlik kimi görünürdü, hər şeydə sevinc, ümid, təskinlik tapmağı bacarırdıq... Laçın bulaqlarının üstündə sazlı-sözlü məclislər ucuca calanırdı. Həkoridə çimdik, Zəngilanın çinar meşələrində balıq tutduq, kəndlərdə camaatla görüşür keçirdik. Həmin günlərdə mən Hüseyni də, Ağanı da, bir növ, yenidən kəşf etdim; onların hom sözlərini, həm özlərini saygım artı. Sonralar elə bir görüşümüz olmadı ki, homin səfərimizin bir-birindən maraqlı epizodları xatırlanmasın. O üç rayonu gözdüyən mən Hüseyn Kürdoğlunun da, Ağa Laçınlının da poetik istedadları, gözəl şeirləriylə yanaşı, hom də yüksək insani keyfiyyətlərinə heyran qaldım.

Ağa Laçınlı klassik şeirimizin və folklorumuzun, aşıq poeziyasının böyük ənənələri ilə çağdaş insanın yaşantılarını vohdətə görə, vohdətə əks etdirirdi.

El deyimləriylə dolu olan canlı, şirəli, zəngin, poetik didə yazırdı. Öz yolunu və ruhunu davam etdirən gözəl övədlərinin təmsalında Ağanın bu gün də yaşaması isə bütün dostlarının həm sevinc, həm də təsəlli verir...

Sabir RÜSTƏMXANLI

1960-cı illərdə ədəbiyyatımıza gəlmiş tanınmış şairlərimizdən Ağa Laçınlı haqqında düşünərkən ilk növbədə onun dostlarının, tanışlarının ürayində dərin iz salan, onu başqalarından fərqləndirən saflığını, səmimiyyətini xatırladım.

Kiçik Qafqazın özətsiz gülüşünəndən, Laçın yaylaqlarından Bakıya necə gəlmişdisə, ömrünün sonunadək eləcə dəyisilmədən, ruhunu, dağ ucalığı və tomlizliyini qoruyaraq qaldı; sevgisində də, nifrətində də ardıcıl oldu.

Biz "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetində (indiki "Ədəbiyyat qəzeti") tanış olmuşduq. Mən toniq və ədəbiyyatşünaslıq şöbəsindəydim, o, şeir şöbəsində işləyirdi.

Üstündən neçə onillər keçəndə də, o vaxtı "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetinin yüksək yaradıcılıq mühitini, vətəndaşlıq havasını unudulmur. Redaksiyaya seçmə insanlar, Azərbaycanın görkəmli ziyalıları toplaşmışdılar: Hüseyn Abbaszadə, Qabil, Adil Babayev, Yusif Əzimzadə, Sabir Əhmədli, Emin Mahmudov, Gündüz Abbasov, Məmməd Əkbər, Məmməd Araz, Ayaz Vəfalı, İsrail Mustafayev, Sabir Azəri, Nəsim Ələkbərov, Rəsim Səforov, rossam Çingiz Əziz və başqaları. Bunların əksəriyyəti bir yerdə işləyib; bəziləri də bir-birini özvedib. Ağa Laçınlı da, mən də bunların